

האפשרות לבחור בציור שמתמסר לשפה פנים אמנותית, לציור מנותק מהחברתי, ציבורי, פוליטי, הוא פריווילגיה בלתי אפשרית לאפרת גל-נור.

ועל אף שיצירתה בנויה מציור ריאליסטי, מסורתי, שבו האופן בו נופל האור על האובייקט הוא עילה לציור, בחרה גל-נור להשתמש בערכים אסתטיים כדי לבדוק אידיאולוגיות, מיתוסים, דעות ומערכת אמנות. גל-נור אינה נותנת דין וחשבון לאופנים בהם עוצבו המיתוסים המצויירים. היא מציפה את הצופה באינדקס עשיר של צורות, אורנמנטים, צבעוניות מגוונת, דימויים, סמלים וקומפוזיציות מאורגנות, ומציגה קונפליקט שמובנה בתוך העבודות ומכיל את פרפור הזהויות הכרוני הישראלי ואת העימות בין רצף לקיטוע. כמו בעבודתה החשובה של תמר גטר, "העיר האידיאלית וחצר תל-חי", 1997, עבודה שהפכה לאב טיפוס לקונפליקט בין כאן לשם, לדיכוטומיה שנוצרת מעולמות מתהפכים, כך גם גל-נור מחברת טבע דומם קלאסי עם נרטיבים ציוניים, במלוא צבעוניותם אך גם במלוא מופרכותם.

גל-נור משתמשת בשמות לטיניים לשבעת המינים, לבעלי חיים ארץ-ישראליים, מצטטת את טקסט "התקווה" בתרגום ישן לאנגלית שבו "כל עוד בלבב" הופך ל "O While within a Jewish breast". גל-נור יוצרת מתח בין הביתי לציבורי, ובמניפולציות הרחקה והומור היא מטעינה פוליטית את עיסוקה בנרטיב הציוני, במעבר מרומנטיקה למציאות.

רובד אחר בעבודה מעלה לדיון את השאלה - מהו ציור ישראלי? מהו ציור לוקאלי ואיך הוא מתייחס לדיאלוג עם הציור האוניברסאלי.

גל-נור מציירת ציור בעל אופי איקוני, אך אינה סוגרת אותו הרמטית. היא מפקיעה את הדימויים הסימבוליים ממקומם הצפוי למפגש עם עולמות זרים ומאפשרת לברוא את העבודה על רבדיה ומורכבותה. לדוגמה המתח שנוצר בין נשי לגברי, המשוואה שאומרת ביתי-נשי/ציבורי-גברי.

דימויים כגון: סדינים ישנים, ירקות למרק, ארבע אמהות, פרח מצוטט של ג'ורג'יה אוקיף שנפגשים עם אנדרטת נגבה, קבר יוסף, טפטופי הצבע של ג'קסון פולוק, או דיוקן שושנה דמארי מצויר "בסגנון" אנדי וורהול. "אני יוצרת מכלול קוהרנטי, אך בפועל נוצר נרטיב שבור, סותר, מפוצל, שלא מאפשר קריאה פוסטרית בעלת מסר אחד או עמדה ברורה לגבי הקיום בארץ. אני מחבלת בנרטיב השלם, מעלה סימני שאלה ומבטאה עמדה ביקורתית".

בטקסט שכתבה יהודה מצקל לתערוכת היחיד של גל-נור "בת ציון", במוזיאון חיפה, 2004, היא מדברת על ההשפעות של אמנים מתק' בצלאל המוקדם, זאב רבן, משה ליליאן ואחרים על יצירתה, כמו גם ספרי השעות המצויירים מתקופת ימי הביניים שמבנה דפיהם ניכר בעיצוב הקומפוזיציות ובשימוש באורנמנטיקה ביצירתה. בעבודה שמוקדשת לנמרוד של דנציגר, משכפלת גל-נור את דמותו והופכת אייקון ישראלי לדגם סכמתי משוכפל שמוקיע את ההערצה לנמרוד כעמדת מוצא תרבותית.

אפרת גל-נור מציעה דרך נוספת להתבוננות על הישראליות, דרך מפתה, מורכבת ומאתגרת.

דורה דקל